

fræmhæve, at den nuværende Krigsminister har forlangt et Fort paa Middelfrunden, medens den daværende Krigsminister forlangte et Fort paa Stubben, ffaa tør jeg dog henvise til, at disse Forter ere bestemte til at beskytte det samme Løb. Det Samme gjælder, naar Talen er om Kjøbenhavns Befæstning, hvilken den nuværende Krigsminister ikke paa nogen Maade har opgivet. Naar det ærede Medlem spørger, om man endnu tror at kunne udføre Befæstningsanlæg om Kjøbenhavn mod Landsiden for 6 Millioner, saaledes som den daværende Krigsminister foreslog, da vil jeg dertil sige, at for det Første var det 6,900,000, der blev forlangt, og dernæst, at de Beregninger, der dengang vare gjorte, knyttede sig til Arbeidspriser, der vare betydelig mindre end de Priser, vi have lært at kjende i den senere Tid. Dette er imidlertid ikke Sovefsagen; men det, der er Sovefsagen, er, at den daværende Krigsminister udtalte i Udmærkningerne til det Forslag, han forelagde, at med de Midler, der blev søgte, havde man et dobbelt Formaal for sig; for det Første at ffaade en Beskyttelse for Kjøbenhavn, der kunde fiffre den mod Overtumpling af Bombardement af Feltkryds, og for det Andet at anlægge alle disse Beskyttelsesmidler paa en saadan Maade, at de ikke traadte hindrende i Veien, hvis man senere skulde bestemme sig til at give Planen et mere udvidet Formaal. Det synes ikke, at der her kan paavises ffaa stor en Uoverensstemmelse. Naar der har været talt om Aggersøfunds spørgsmaalet, ffaa skal jeg i een Retning erklære mig enig med det ærede Medlem for Præs. Amts 6te Valgkreds (Boissen), der ogsaa talte om denne Sag idag og brugte den almindelige Udtrykk, at naar Talen var om Befæstning, maatte man ikke fffille Hær og Flaade ad. Det er ogsaa min bestemte Overbevisning, det er den Betragtning, hvorfra jeg hele Tiden er gaaet ud, naar jeg har overveiet dette Spørgsmaal. Men da jeg ikke tror, at man ved Aggersøfund kan opnaa Befæstningsanlæg, hvorved der kan blive en nødvendig Støtte og Sikkring for Hær og Flaade, uden at komme til ffaa uforholdsmæssige Udgifter, som vi paa ingen Maade kunne overse, ffaa kan jeg ikke anfse Aggersøfund for et for Hær og Flaade fælles Støttepunkt. Der blev af det ærede Medlem for Præs. Amts 1ste Valgkreds (Scavenius) sagt, at man vanskeligt kunde bedømme Forholdene ved Aggersøfund. Det indrømmer jeg villigt, at for os, som ikke ere i højere Grad fagkyndige, er det meget vanskeligt at fælde en afgjørende Dom derom; men naar man er personlig kjendt i denne Egn, der omgiver Skjælsfjær og Aggersøfund, og kjender de enkelte Byers og Bakkers og Dale's Beliggenhed, og man har tænkt paa de den tidligere og i den senere Tid paa saadanne Forhold, tror jeg nok, at man kan danne sig en Mening om Muligheden af at finde et Støttepunkt der baade for Hær og Flaade. At man der kan finde et Støttepunkt for Flaaden, det

indrømmer jeg, og at man kan gjøre dette Støttepunkt mer eller mindre stærkt ved Anlæg af Batterier og Mineledninger paa begge Sider af de tre Løb, der er ved Aggersø, Dmp og Stignæs, er jeg overbevist om, men ffaade en Befæstning mod Landsiden, der kan blive en egentlig Befæstning, det tror jeg ikke paa. Jeg er kjendt med disse Egne og veed, hvorledes Høderne ligge for hinanden, hvorledes de ere lavere i Nærheden af Skjælsfjær og den Del af Sjælland, der ligger umiddelbart omkring Aggersøfund; men jeg veed ogsaa, hvorledes de have sig den ene over den anden henimod Slagelse og Næstvedsiden, saaledes at dersom vi skulde bruge de Høder, som kunne siges at være de egentlige dominerende for Terrainet til alle Sider, komme vi i en saadan Afstand fra Aggersøfund og til en saadan Udstrækning af Befæstningsanlægene, at de blive langt større, end et Befæstningsanlæg vil blive omkring Kjøbenhavn. Der er kun een Side, hvor der med nogenlunde Rimelighed kan blive et dominerende Punkt. Det er i en saadan tænkt Fæstnings venstre Flanke, ved Boeslunde Bakker, som ligge i rimelig Afstand fra Sundet og have en saadan dominerende Høide, at de kunne have Betydning; men mod Nord og tilvæls mod Nordøst ere Forholdene forskjellige derfra, og jeg tror ikke, det er muligt for de Bølsø, vi kunne afse til Fæstninger, at finde Anlæg der, som vi kunne bruge. Det tror jeg derimod er muligt ved Kjøbenhavn. Der er en Række af Høder fra Kallebodstrand og om til Drefund, der have en saadan Beliggenhed, at de, naar de benyttes forstandigt, kunne tjene som et udmærket Grundlag for Anlæg af befæstede Punkter til at forsvare Byen, og til at tjene til et virkeligt Støttepunkt baade for Hær og Flaade. Jeg har til Slutning kun en Bemærkning at gjøre til de Herrer her i Thinget, som væsentligst have talt mod de forskjellige Anlæg, og det er, at der i alle deres Udtalelser efter min Opfattelse er en meget betydelig Mangel, nemlig den, at de vel kunne kritisere Alt, hvad der er forelagt, men paavise Noget, der med Rimelighed kan findes at være brugbart iftedetfor, have de, i det Mindste til Dato, ikke kunnet, og jeg tvivler om, at de ville kunne det.

Conseilspræsidenten (Fonnesbech):

Jeg ønsker ikke at lade denne Diskussion gaa til Ende uden ogsaa at have taget Ordet for de ffaa Bemærkninger, som disse Dages Diskussion have givet mig Anledning til. Ærede Herrer have begyndt med at ønske yderligere Oplysninger baade fra Udenrigsministeren og Finansministeren, og jeg skal da sige, at skjøndt jeg tror, at et æret Medlem, der har udtalt sig derom, har fuldstændig Ret i, at De neppe ville kunne ffaade mere at vide af Udenrigsministeren betæffende de udenrigske Forhold end det, de ærede Herrer selv vide,